ECLI:LV:RPPT:2020:0824.1A68030220.2.S
Lieta Nr. 1A68030220
Arhīva Nr. 1A-0302-20/14

SPRIEDUMS

Rīgā 2020. gada 24. augustā

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa,
tiesnesis Viktors Makucevičs,
rakstveida procesā Daugavgrīvas ielā 58, Rīgā izskatīja /pers. A/ sūdzību par Rīgas pašvaldības policijas priekšnieka 2020. gada 17. februāra lēmumu Nr. D57/01/513476338/1.

Aprakstošā daļa

[1] 2020. gada 21. janvārī Rīgas pašvaldības policijas (turpmāk arī – Iestāde) Zemgales pārvaldes inspektore sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu-lēmumu Nr. 513476338 (turpmāk arī – Sākotnējais lēmums) par to, ka 2020. gada 21. janvārī plkst. 22.11 transportlīdzeklis *Opel*, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/ (turpmāk arī – Transportlīdzeklis), novietots stāvēšanai /adrese/, nav paralēli brauktuves malai.

Tādējādi tika pārkāptas Ministru kabineta 2015. gada 2. jūnija noteikumu Nr. 279 „Ceļu satiksmes noteikumi" (turpmāk arī – Ceļu satiksmes noteikumi) 116. punktā noteiktās prasības un par šo pārkāpumu Transportlīdzekļa īpašniekam (valdītājam) /pers. A/ saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 43.^{2} pantu un Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk arī – Latvijas APK) 149.^{10} panta devīto daļu uzlikts naudas sods 30 *euro*.

[2] Nepiekrītot Sākotnējam lēmumam, sūdzību iesniedza /pers. A/, lūdzot atcelt to.

[2.1] Sūdzībā norādīts, ka Transportlīdzeklis tika novietots stāvēšanai /adrese/, pagalmā (blakusteritorijā), nevis uz ielas (brauktuves). Saskaņā ar Ceļu satiksmes noteikumu 144. pantu daudzdzīvokļu namu pagalmos transportlīdzekļu novietošanu stāvēšanai regulē 13. nodaļa, kuras 141. pants noteic, ka stāvēšana atļauta vietās, kur tas netraucē gājēju pārvietošanos un citu transportlīdzekļu braukšanai. Citi ierobežojumi vai ceļa zīmes konkrētajā vietā nav.

[2.2] Ceļu satiksmes noteikumu 116. pants nav piemērots sodīšanai, jo saskaņā ar Ceļu satiksmes noteikumu 2.8. pantu daudzdzīvokļu mājas pagalms nav ceļš, bet blakusteritorija.

[3] Ar Rīgas pašvaldības policijas priekšnieka 2020. gada 17. februāra lēmumu Nr. D57/01/513476338/1 (turpmāk arī – Iestādes lēmums) Sākotnējais lēmums atstāts negrozīts un sūdzība noraidīta.

[3.1] Iestādes lēmumā norādīts, ka 2020. gada 21. janvārī plkst. 22.11 /adrese/ amatpersona konstatēja, ka Transportlīdzeklis nav novietots stāvēšanai paralēli brauktuves malai.

Ceļu satiksmes noteikumu 116. punkts noteic, ka transportlīdzekļus atļauts apstādināt un novietot stāvēšanai vienā rindā paralēli brauktuves malai. [..]

Par Ceļu satiksmes noteikumu 116. punkta neievērošanu administratīvā atbildība noteikta Latvijas APK 149.^{10} panta devītajā daļā.

Ņemot vērā norādīto, Iestādes amatpersona pieņēma Sākotnējo lēmumu, ar kuru Transportlīdzekļa īpašniekam (valdītājam), pamatojoties uz Ceļu satiksmes likuma 43.^{2} pantu, Latvijas APK 214.^{1} pantu un Rīgas pašvaldības policijas 2016. gada 30. jūnija iekšējiem noteikumiem Nr. 5-nts „Par amatpersonu tiesībām izskatīt administratīvo pārkāpumu lietas un pieņemt lēmumus par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 214.^{1} panta pirmajā daļā minētajiem pārkāpumiem", uzlika naudas sodu 30 *euro* apmērā.

[3.2] Izvērtējot sūdzībā norādīto un citējot Latvijas APK 286. panta pirmo daļu un 243. panta pirmo daļu, Ceļu satiksmes likuma 19. panta pirmo daļu un 41. panta pirmo daļu, Iestāde lēmumā norāda, ka no administratīvā pārkāpuma lietā esošajiem materiāliem konstatējams, ka Iestādes darbinieki notikuma vietā ieradās pēc 2020. gada 21. janvārī plkst. 21.52 ar mobilās lietotnes starpniecību saņemtās sūdzības par to, ka /adrese/ transportlīdzekļi novietoti stāvēšanai, neievērojot Ceļu satiksmes noteikumus.

Citējot Ceļu satiksmes likuma 3. punktu un Ceļu satiksmes noteikumu 2.8. apakšpunktu, Iestāde norāda, ka no lietā esošajiem materiāliem (fotoattēliem, Sākotnējā lēmuma), konstatējams, ka Transportlīdzeklis novietots Sākotnējā lēmumā norādītajā vietā un laikā perpendikulāri brauktuves malai, nevis paralēli tai. Konkrētajā vietā nav uzstādītas ceļa zīmes, kas noteiktu šādu novietošanas veidu. Tādējādi transportlīdzekļi jānovieto paralēli brauktuves malai, ievērojot Ceļu satiksmes noteikumu 116. punkta prasības.

Atsaucoties uz Ceļu satiksmes noteikumu 141. un 144. punktu un Administratīvās apgabaltiesas 2008. gada 24. novembra sprieduma lietā Nr. 143/AA43-1267-08/5 10. punktu, Iestāde norāda, ka stāvēšanai dzīvojamā zonā ir paredzēti stingrāki noteikumi, nekā to paredz Ceļu satiksmes noteikumu 11. sadaļas "Apstāšanās un stāvēšanas" normas. Ja dzīvojamā zonā konstatēts tāds apstāšanās un stāvēšanas noteikumu pārkāpums, kas regulēts kādā 11. sadaļas punktā [..], atbildība par šīs normas pārkāpšanu netiek izslēgta tikai tādēļ, ka pārkāpums noticis dzīvojamā zonā.

Atsaucoties uz Kurzemes apgabaltiesas 2016. gada 27. janvāra spriedumu lietā Nr. 134008015, Administratīvās apgabaltiesas 2013. gada 24. maija spriedumu lietā Nr. 14285511, Administratīvās apgabaltiesas 2013. gada 28. februāra spriedumu lietā Nr. A420578210 un Administratīvās apgabaltiesas 2011. gada 26. augusta spriedumu lietā Nr. A42745208, Iestādes lēmumā norādīts, ka tiesu praksē vairākkārt nostiprinātu judikatūru atzīts, ka uz dzīvojamām zonām attiecināmas gan Ceļu satiksmes noteikumu 11. nodaļā noteiktās prasības, gan papildus 13. nodaļā noteiktās prasības.

Tādējādi daudzdzīvokļu namu pagalmos, kuros ir spēkā dzīvojamām zonām paredzētie ceļu satiksmi regulējošie noteikumi, automašīnas vadītājam ir jāievēro arī citi Ceļu satiksmes noteikumos minētie apstāšanās un stāvēšanas noteikumi [..], t.i., konkrētā gadījumā arī Ceļu satiksmes noteikumu 116. punkta noteikumi.

Atsaucoties uz Administratīvās apgabaltiesas 2013. gada 12. septembra sprieduma lietā Nr. 142183311 4.4.2. un 4.4.4. apakšpunktu, Iestādes lēmumā norādīts, ka situācijā, kad vadītājs nolēmis novietot transportlīdzekli stāvēšanai konkrētā vietā, vadītājam vispirms ir jāpārliecinās par ceļu satiksmes režīmu konkrētajā vietā. [..] jebkuram transportlīdzekļa vadītāja novietojot stāvēšanai savu transportlīdzekli, neatkarīgi no savas rīcības

motīviem, ir pienākums pārliecināties par transportlīdzekļu stāvēšanas režīmu konkrētajā ceļa posmā.

[3.3] Lietas izskatīšanas gaitā nav konstatēti Latvijas APK 239. pantā noteiktie apstākļi, kas nepieļauj lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā.

Citējot Latvijas APK 22. pantu un 32. panta pirmo daļu, Iestāde norāda, ka par Latvijas APK 149.[10] panta devītās daļas pārkāpumu ir paredzēts tikai viens soda veids un apmērs, līdz ar to, lai sasniegtu administratīvā soda mērķi, Sākotnējais lēmums atstājams negrozīts.

[4] Nepiekrītot Iestādes lēmumam, sūdzību iesniedza /pers. A/, lūdzot to atcelt un izskatīt iespēju precizēt Ceļu satiksmes noteikumu 116. punktu..

[4.1] Sūdzības iesniedzējs piekrīt, ka uz daudzdzīvokļu mājas pagalmiem arī attiecas Ceļu satiksmes noteikumu 11. nodaļa un 116. punkts, taču vērš tiesas uzmanību uz turpmāko.

[4.2] Pirmkārt, Iestādes lēmumos norādītajos tiesu nolēmumos lieta netika skatīta par neparalēlu stāvēšanu.

[4.3] Otrkārt, lietā Nr. 142185511 atzīts, ka Ceļu satiksmes noteikumiem pēc būtības jāatbilst 1968. gada 8. novembra Vīnes „Konvencija par ceļu satiksmi" (turpmāk arī – Konvencija), tie nevar būt pretrunā Konvencijai. Tās 23. panta 2.b punkts noteic, ka transportlīdzekļus atļauts novietot stāvēšanai paralēli brauktuves malai, izņemot vietas, kurās iespējams citāds novietojums. No tā izriet, ja brauktuve ir nestandarta konfigurācijas vai liels paplašinājums, iespējams stāvēt ne tikai paralēli, protams, ievērojot pārējās Ceļu satiksmes noteikumu prasības. Tādējādi Ceļu satiksmes noteikumu 116. punkts ir pretrunā Konvencijas prasībām.

Pielikumā pievienoti fotoattēli, kuros redzams, ka transportlīdzekļi novietoti stāvēšanai gan privātīpašumos, gan uz ielas neparalēli brauktuves malai, bet nekad nav sodīti. Sodu piemērošanas izlases kārtībā nav taisnīga.

[5] 2020. gada 20. martā Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā saņemti Iestādes paskaidrojumi, kuros papildus Iestādes lēmumā norādītajam paskaidrots, ka, ņemot vērā tiesu prakses piemērus un judikatūru, Iestādes amatpersonas savus lēmumus pamato uz līdzīgu lietu izskatīšanas gaitā izstrādātiem pamatvirzieniem. Iestādes amatpersonas balstās uz līdzīgu lietu izspriešanas rezultātiem un ņem vērā, izskatot līdzīgas lietas. Lūdz ar to, lai pamatotu Iestādes lēmumos izklāstīto argumentāciju, Iestādes amatpersonām nav nepieciešams atsaukties tikai uz tiesu praksi par identiskiem administratīvajiem pārkāpumiem.

[5.1] Attiecībā uz argumentu par Konvenciju Iestāde norāda, ka šāds arguments nav pamatots. Konvencija nav Latvijā tieši piemērojams normatīvais akts un tās 3. panta pirmajā daļā noteikts valstu pienākums veikt atbilstošus pasākumus, lai nodrošinātu to, ka viņu teritorijās spēkā esošie ceļu satiksmes noteikumi pēc būtības atbilst Konvencijas II nodaļai. Turpretī Ceļu satiksmes noteikumi ir Latvijā tieši piemērojams tiesību akts, kura 116. punktā ir noteikts pienākums novietot transportlīdzekļus stāvēšanai, cita starpā, paralēli brauktuves malai. Savukārt strīdi par nacionālo tiesību aktu atbilstību starptautisko līgumu prasībām nav risināmi konkrētās tiesvedības ietvaros.

[5.2] Ceļu satiksmes likums un Ceļu satiksmes noteikumi ir ārējie normatīvie akti, kuros ietvertais tiesiskais regulējums privātpersonām ir saistošs, tas ir nostiprināts Ceļu satiksmes likuma 19. panta pirmajā daļā.

Atsaucoties uz Ceļu satiksmes likuma 1. panta 6. punktu un 2. panta 1. punktu, Iestāde norāda, ka attiecības ceļu satiksmē ir publisko tiesību regulācijas priekšmets, kurās piemērojams publisko tiesību princips – atļauts tikai tas, kas noteikts tiesību normās, nevis privāto tiesību princips – atļauts viss, kas nav aizliegts.

Transportlīdzekļa vadītājs, novietojot Transportlīdzekli stāvēšanai, bija ceļu satiksmes dalībnieks. Līdz ar to, braucot pa ielu un vēlāk iebraucot blakusteritorijā, kur novietoja Transportlīdzekli stāvēšanai, piedalījās ceļu satiksmē, un viņam bija pienākums ievērot atbilstošās Ceļu satiksmes normas. Konkrētā vieta veido apdzīvotas vietas vidi, kuru var izmantot arī citi ceļu satiksmes dalībnieki.

No minētā izriet, ka sūdzības iesniedzējam kā Transportlīdzekļa vadītājam bija jānovieto Transportlīdzeklis stāvēšanai, ievērojot vispārējos Ceļu satiksmes nosacījumus.

[5.3] Iestāde pievienojas Augstākās tiesas Senātam, kas norādījis, ka paļāvības princips nav absolūts, un tas vien, ka sūdzības iesniedzējs redzēja citus nepareizi stāvēšanai novietotus transportlīdzekļus, nenozīmē automātisku tiesiskas paļāvības aizsardzību. Personas paļāvība ir šīs personas subjektīvā attieksme pret konkrētu darbību vai notikumu. Personas nevar atsaukties uz šādiem principiem, lai attaisnotu savu rīcību (sk. *Augstākās tiesas 2007. gada 8. oktobra spriedumu lietā Nr. SKA-400/2007*).

Papildus norādāms, ka konkrētajā gadījumā Iestādē saņemta personas sūdzība par stāvēšanai nepareizi novietotiem transportlīdzekļiem.

Motīvu daļa

[6] Pārbaudot lietas materiālos esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka /pers. A/ sūdzība noraidāma kā nepamatota.

[7] Saskaņā Administratīvās atbildības likuma, kas stājās spēkā 2020. gada 1. jūlijā, 4. panta pirmo un ceturto daļu persona, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, ir atbildīga par to saskaņā ar normatīvo aktu, kas ir spēkā pārkāpuma izdarīšanas laikā. Administratīvā pārkāpuma procesa kārtību nosaka tā procesuālo tiesību norma, kura ir spēkā procesuālās darbības izdarīšanas brīdī. Savukārt šā likuma Pārejas noteikumu 2. punkts noteic, ka procesuālās darbības, kas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai uzsāktas saskaņā ar Latvijas APK, tiek arī pabeigtas kodeksā noteiktajā kārtībā. Latvijas APK normas piemērojamas līdz attiecīgās administratīvā pārkāpuma lietvedības stadijas pabeigšanai (lietvedība iestādē, tiesā vai izpilde).

Savukārt Pārejas noteikumu 3. punkts noteic, ka administratīvo pārkāpumu lietās sakarā ar apstāšanās vai stāvēšanas noteikumu pārkāpšanu vai attiecībā uz pārkāpumiem, kuri fiksēti ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, ja pārkāpums izdarīts līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai, procesu pabeidz, piemērojot Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa un Ceļu satiksmes likuma normas.

Tādējādi tiesa atzīst, ka atbilstoši šī lieta izskatīšanai ir pakļauta tiesai saskaņā ar Latvijas APK noteikumiem.

[7.1] Latvijas APK 289.[12] panta pirmā daļa noteic, ka rajona (pilsētas) tiesa neatkarīgi no sūdzības iesniedzēja motīviem ar lēmumu atceļ iestādes lēmumu un nosūta lietu jaunai izskatīšanai iestādei pēc piekritības šādos gadījumos:

1) lietu izskatījusi iestāde, kurai nebija tiesību attiecīgo administratīvā pārkāpuma lietu izskatīt;

2) lietas izskatīšanā pārkāptas tiesību normas, kas prasa paziņot administratīvā pārkāpuma lietas dalībniekiem par lietas izskatīšanas vietu un laiku;

3) izskatot lietu, pārkāptas tiesību normas par lietvedības valodu;

4) lēmums nosaka to personu tiesības un pienākumus, kuras nav administratīvā pārkāpuma lietas dalībnieki;

5) lietā nav pilna lēmuma.

[7.2] Tiesa nekonstatē Latvijas APK 289.[12] pantā paredzētos gadījumus, kas būtu pamats neatkarīgi no sūdzības iesniedzēja motīviem atcelt iestādes lēmumu un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai iestādei.

[8] Saskaņā ar Latvijas APK 286. panta otro daļu augstāka iestāde, izskatot sūdzību vai protestu par lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā, pārbauda pieņemtā lēmuma likumību un pamatotību.

Latvijas APK 289.[13] panta trešā daļa paredz, ja tiesnesis, izskatot sūdzību, atzīst, ka iestādes lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, viņš par sūdzību pieņemtā nolēmuma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas iestādes nolēmuma motivācijai. Šādā gadījumā izvērstāks argumentu izklāsts nav nepieciešams.

Tiesa atzīst, ka Iestādes lēmumā izdarītie secinājumi pamatoti ar noskaidrotajiem lietas faktiskajiem apstākļiem, pamatoti un pietiekamā apjomā

novērtējot normatīvos aktus, kas attiecas uz konkrētās situācijas tiesisko regulējumu. Tādējādi tiesa pievienojas Iestādes lēmumā norādītajai motivācijai. Iestādes lēmumā izvērtēti visi konkrētā gadījuma apsvērumi, tiem dots novērtējums atbilstoši Latvijas APK normām un pamatoti piemērots sods par Latvijas APK 149.[10] panta ceturtās daļas 3. punktā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu.

[9] Izvērtējot /pers. A/ sūdzībā norādītos apsvērumus, tiesa konstatē turpmāko.

No lietas faktiskajiem apstākļiem izriet, ka /pers. A/ sastādīts Sākotnējais lēmums par to, ka viņam piederošais Transportlīdzeklis bija novietots stāvēšanai /adrese/ neparalēli brauktuves malai.

[10] Ceļu satiksmes noteikumu 116. punkts noteic, ka transportlīdzekļus atļauts apstādināt un novietot stāvēšanai vienā rindā paralēli brauktuves malai. Motociklus bez blakusvāģa, divriteņu mopēdus un velosipēdus atļauts novietot stāvēšanai divās rindās.

Savukārt Ceļu satiksmes noteikumu 117. punkts noteic, ka stāvvietās pie ietves vai, uzbraucot uz ietves, ja stāvvieta apzīmēta ar 529., 537. vai 539. ceļa zīmi un 830.–839. papildzīmi, tajās norādītajā veidā atļauts stāvēt motocikliem, tricikliem, kvadricikliem un vieglajiem automobiļiem bez piekabēm, bet, ja stāvvieta apzīmēta ar 830. vai 831. papildzīmi, – arī vieglajiem automobiļiem ar piekabēm, kā norādīts ar attiecīgo papildzīmi un ceļa apzīmējumiem. Stāvvietās uz ietves transportlīdzekļi jānovieto vienā rindā iespējami tuvu brauktuvei. Uz ietves atļauts stāvēt velosipēdiem, divriteņu mopēdiem un motocikliem bez blakusvāģa, ja tas netraucē gājēju pārvietošanos.

Par Ceļu satiksmes noteikumu 116. punkta neievērošanu administratīvā atbildība noteikta Latvijas APK 149.[10] panta devītajā daļā, proti, par citu šajā kodeksā neminētu apstāšanās vai stāvēšanas noteikumu pārkāpšanu uzliek naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam trīsdesmit *euro* apmērā.

[11] Vērtējot /pers. A/ sūdzību daļā, kurā tiek norādīts, ka Iestādes lēmumos norādītajos tiesu nolēmumos lieta netika skatīta par neparalēlu stāvēšanu, tiesa norāda, ka amatpersonas lēmumus pamato, ņemot vērā judikatūru un tiesu praksi, kur līdzīgu lietu izskatīšanas laikā tiek izstrādāti pamatvirzieni (kopējās tendences), šādā veidā tajā skaitā radot tiesisko noteiktību līdzīgos gadījumos. Nav nepieciešams atsaukties tikai uz identiskiem gadījumiem, kas, zināmos apstākļos, nemaz nebūtu iespējams. Iestāde atsaucās uz tiesu praksi, kurā izdarīts secinājums par to, ka transportlīdzekļu stāvēšanas noteikumus dzīvojamā zonā regulē vienlaicīgi Ceļu satiksmes noteikumu 11. un 13. nodaļa, t. sk., Ceļu satiksmes noteikumu 116. punkts.

[12] Vērtējot /pers. A/ sūdzību daļā, kurā tiek norādīts, ka Ceļu satiksmes noteikums ir pretējs Konvencijai, pamatojoties uz Administratīvās apgabaltiesas 2013. gada 24. maija sprieduma lietā Nr. 143/AA43-1103-13/16 3.4. punktu, tiesa norāda, ka minētais punkts atrodas sprieduma aprakstošajā daļā, norādot sūdzības iesniedzēja sūdzības argumentus, nevis tiesas izdarītos secinājumus izskatāmajā lietā. Šajā spriedumā apgabaltiesa pievienojas pirmās instances spriedumam, norādot, ka dzīvojamā zonā, novietojot transportlīdzekli stāvēšanai, jāievēro gan Ceļu satiksmes noteikumu 11. nodaļa, gan 13. nodaļa.

[12.1] Turklāt tiesa nevar atstāt bez ievērības, ka Ceļu satiksmes noteikumi izdoti ņemot vērā Konvenciju, par ko liecina norāde Ministru kabineta noteikumu projekta „Ceļu satiksmes noteikumi" sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojumā (anotācija).

Līdz ar to tas nav apgabaltiesas izdarīts secinājums vai norāde, un šis sūdzības iesniedzēja arguments atzīstams par nepamatotu.

[12.2] Tiesa pievienojas iestādes paskaidrojumos sniegtajam viedoklim, ka Konvencija nav Latvijā tieši piemērojams normatīvais akts, bet tieši piemērojami ir Ceļu satiksmes noteikumi, kuru 116. punktā ir noteikts pienākums novietot transportlīdzekļus stāvēšanai, cita starpā, paralēli brauktuves malai. Savukārt strīdi par nacionālo tiesību aktu atbilstību starptautisko līgumu prasībām nav risināmi konkrētās tiesvedības ietvaros.

[12.3] Turklāt tiesa norāda, ka sūdzības iesniedzēja norādītais Konvencijas regulējums nenonāk pretrunā ar Ceļu satiksmes noteikumiem, jo, neskatoties uz brauktuves tehnisko konfigurāciju, nepieciešams citādu transportlīdzekļu novietošanu stāvēšanai regulēt ar attiecīgu ceļa zīmi, piemēram, 537. ceļa zīmi ar 832. papildzīmi.

[13] Atbilstoši Latvijas APK 243. panta pirmajai daļai pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuras šajā kodeksā paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā. Savukārt minētā panta ceturtā daļa noteic, ja vien administratīvā pārkāpuma lietvedībā netiek pierādīts pretējais, bez papildu procesuālo darbību veikšanas par pierādījumu uzskatāmas ziņas par faktiem, kuras administratīvā pārkāpuma konstatēšanas brīdī administratīvā pārkāpuma protokolā fiksējusi amatpersona.

Atbilstoši minētā panta astotajai daļai pierādījuma ticamība ir kādas ziņas patiesuma konstatēšanas pakāpe. To, cik ticamas ir pierādīšanā izmantojamās ziņas par faktiem, izvērtē, aplūkojot visus administratīvā pārkāpuma lietvedības laikā iegūtos faktus vai ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā. Nevienam no pierādījumiem nav iepriekš noteikta augstāka ticamības pakāpe attiecībā pret pārējiem pierādījumiem.

Latvijas APK 244. pants noteic, ka institūcija (amatpersona) pierādījumus novērtē pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas.

Administratīvo pārkāpumu lietās pierādīšanas standarts ir augsts, proti, personas vainai jābūt pierādītai ar pierādījumiem, kas nodrošina faktu konstatāciju ārpus saprātīgām šaubām. Tā kā administratīvo pārkāpumu lietas uzskatāmas par krimināllietām Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. panta izpratnē, personai, kura tiek saukta pie administratīvās atbildības, ir jābūt nodrošinātām kriminālprocesuālām garantijām. Viena no būtiskākajām ir nevainīguma prezumpcijas ievērošana. No nevainīguma prezumpcijas izrietoša ir arī kriminālprocesuālā garantija, ka visas pamatotās šaubas skaidrojamas par labu personai (*in dubio pro civis*).

[13.1] Lietas materiāliem pievienoti administratīvā pārkāpuma konstatēšanas vietas fotoattēli, no kuriem redzams, kā administratīvā pārkāpuma konstatēšanas vietā stāvēšanai tika novietots Transportlīdzeklis, tas ir, Transportlīdzeklis tika novietots perpendikulāri pret brauktuves malu.

[13.2] Situācijā, kad vadītājs nolēmis novietot transportlīdzekli stāvēšanai konkrētā vietā, vadītājam vispirms ir jāpārliecinās par ceļu satiksmes režīmu konkrētajā vietā. [..] jebkuram transportlīdzekļa vadītājam, novietojot stāvēšanai savu transportlīdzekli, neatkarīgi no savas rīcības motīviem, ir pienākums pārliecināties par transportlīdzekļu stāvēšanas režīmu konkrētajā ceļa posmā (sk. *Administratīvās apgabaltiesas 2013. gada 12. septembra spriedumu lietā Nr. 142183311*).

Tiesa atzīst, ka administratīvās atbildības pamats ir administratīvā pārkāpuma sastāvs, kas jākonstatē personas nodarījumā. Tātad, pārkāpums var tikt uzskatīts par administratīvo pārkāpumu, ja konstatē konkrētu objektīvo un subjektīvo pazīmju kopumu. Objekts ir tas, pret ko ir vērsts administratīvais pārkāpums, objektīvā puse raksturo kā izdarīts administratīvais pārkāpums, subjekts ir persona, kas izdarījusi administratīvo pārkāpumu, subjektīvā puse ir vainojama darbība (skat. plašāk *Augstākās tiesas 2006. gada 22. decembra spriedumu lietā Nr. SKA-571/2006, 2008. gada 26. maija spriedumu lietā Nr. 252/2008*).

Tiesu praksē atzīts, ka transportlīdzekli nedrīkst novietot stāvēt jebkur, kur tas netraucē gājēju pārvietošanos vai transportlīdzekļu kustībai (skat. *Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2017. gada 30. novembra spriedumu lietā Nr. 1A68022117, Kurzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2016. gada 27. janvāra spriedumu lietā Nr. 134008015*).

Tāpat tiesu praksē atzīts, ka atbilstoši Ceļa satiksmes likuma 2. panta 1. punktam un 19. panta pirmajai daļai ceļu satiksmes norise un ceļu satiksmes dalībnieku pienākumi ir stingri reglamentēti Ceļu satiksmes likumā un Ceļu satiksmes noteikumos, nevis atbilstoši ceļu satiksmes dalībnieku ieskatiem (sk. *Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2018. gada 19. aprīļa spriedumu lietā Nr. 1A68023617*). Atbilstoši Ceļu

satiksmes likuma 19. panta trešās daļas noteikumiem ceļu satiksmes dalībniekiem un citām personām jārīkojas tā, lai neradītu satiksmei bīstamas vai satiksmi traucējošas situācijas un nenodarītu zaudējumus. Taču minētās tiesību normas prasību ievērošana neizslēdz ceļu satiksmes dalībnieku pienākumu ievērot pārējās gan Ceļu satiksmes likumā, gan Ceļu satiksmes noteikumos ietvertās tiesību normas, tostarp ievērot noteiktos stāvēšanas aizliegumus, neatkarīgi no tā, vai normu prasību neievērošana rada vai nerada tiešas sekas (arī iespējamas sekas) citiem ceļu satiksmes dalībniekiem.

[13.3] Ceļu satiksmes likuma 19. panta pirmā daļa noteic, ka ceļu satiksmes dalībniekiem ir jāizpilda šā likuma, Ceļu satiksmes noteikumu un citu normatīvo aktu prasības, kas nosaka ceļu satiksmes dalībnieku pienākumus; jāizpilda policijas darbinieku un to personu norādījumi, kuras pilnvarotas regulēt satiksmi, kā arī jāievēro luksoforu signālu, ceļa zīmju un ceļa apzīmējumu prasības.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka satiksmes drošību apdraudoša nodarījuma kaitīgums un bīstamība izpaužas tajā apstāklī, ka persona, kuras rīcībā ir paaugstinātas bīstamības avots – transportlīdzeklis, neievēro normatīvajos aktos ietvertos Ceļu satiksmes noteikumus vai transportlīdzekļu ekspluatācijas noteikumus un rezultātā tiek nodarīts kaitējums cilvēka dzīvībai, veselībai, kā arī sabiedrības drošībai. Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 19.panta ceturto daļu, katram ceļu satiksmes dalībniekam ir tiesības uzskatīt, ka arī citas personas ceļu satiksmes norisē izpildīs noteiktās prasības (skat. *Satversmes tiesas 2011. gada 11. janvāra sprieduma lietā Nr. 2010-40-03 9.2. punktu*).

Tādējādi transportlīdzekļa vadītājs, sākotnēji braucot pa ceļu un vēlāk novietojot transportlīdzekli stāvēšanai, piedalījās ceļu satiksmē, un /pers. A/ kā transportlīdzekļa vadītājam bija pienākums ievērot Ceļu satiksmes noteikumus, tajā skaitā, Ceļu satiksmes noteikumu 116. punktu.

[13.4] Lietas materiāliem pievienota izdruka no Iestādes Elektroniskā notikumu žurnāla, no kuras izriet, ka 2020. gada 21. janvārī plkst. 21.52 ar Iestādes mobilās lietotnes starpniecību saņemta sūdzība par to, ka /adrese/ netiek ievēroti ceļu satiksmes noteikumi.

Tādējādi tiesa atzīst, ka Iestādes darbinieki ieradušies administratīvā pārkāpuma vietā sakarā ar izsaukumu par iespējama administratīvā pārkāpuma izdarīšanu un veikuši likumā „Par policiju" noteiktos pienākumus.

[13.5] Tādējādi tiesa secina, ka ar lietā gūtajiem pierādījumiem, proti, notikuma vietas fotoattēliem un administratīvā pārkāpuma protokolu, kas ir vērtējams kā ticams un pieļaujams pierādījums atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 243. panta ceturtajai daļai, ir pierādīts, ka Transportlīdzeklis tika novietots stāvēšanai Sākotnējā lēmumā norādītajā vietā, pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu 116. punkta prasības – Transportlīdzeklis ir novietots stāvēšanai neparalēli brauktuves malai.

Tas apstāklis, ka ilgstoši sūdzības iesniedzējs administratīvā pārkāpuma vietā bija novietojis Transportlīdzekli stāvēšanai un nebija par to saņēmis sodu, nenozīmē, ka šāda rīcība ir pieļaujama.

Paļāvības princips nav absolūts, un tas vien, ka /pers. A/ redzēja citas stāvēšanai novietotas automašīnas, nenozīmē automātisku tiesiskas paļāvības aizsardzību. Personas paļāvība ir šīs personas subjektīvā attieksme pret konkrētu darbību vai notikumu. Persona nevar atsaukties uz šādiem principiem, lai attaisnotu savu rīcību (sk. *Augstākās tiesas 2007. gada 8. oktobra spriedumu lietā Nr. SKA-400/2007*).

Likuma (normatīvo aktu) ievērošanas princips ietver prasības ievērot normatīvajos aktos noteikto kārtību. Lai normatīvajos aktos noteiktajam regulējumam pakļauta darbība (transportlīdzekļu stāvēšanas noteikumi) atbilstu likuma (normatīvo aktu) ievērošanas principam un būtu tiesiska, ir jāievēro šo noteikumu prasības un to priekšraksti. Tikai tādos gadījumos, ja ir izpildītas normatīvo aktu prasības, pastāv personas tiesiska paļāvība un ar to saistīti aizsardzības instrumenti, kas konkrētajā gadījumā nav konstatējams, jo ir pārkāptas Ceļu satiksmes noteikumu 116. punkta prasības.

[13.6] Ievērojot minēto un to, ka Iestādes darbinieki bija ieradušies administratīvā pārkāpuma izdarīšanas vietā, lai pildītu likumā „Par policiju" noteiktos pienākumus (sakarā ar izsaukumu), tiesa atzīst, ka pret /pers. A/ nav pieļauts Latvijas APK 240. pantā noteiktā vienlīdzības principa pārkāpums.

[13.7] Lietas materiālos nav pierādījumu par to, ka policijas darbinieki būtu kādā mērā bijuši ieinteresēti /pers. A/ saukt pie administratīvās atbildības un sastādīt administratīvā pārkāpuma protokolu.

Turklāt tiesa norāda, ka šī lieta tiek izskatīta tikai tādā apjomā, kādā /pers. A/ ir saukts pie administratīvās atbildības un tiek vērtēti iebildumi attiecībā pret Sākotnējo lēmumu un Iestādes lēmumu pēc būtības, bet pārējie saistītie jautājumi, tajā skaitā par Iestādes darbinieku darbību vai bezdarbību attiecībā uz citu administratīvo pārkāpumu konstatēšanu, izskatāmi citā procesā. Tiesa šajā tiesvedībā nevar izvērtēt Iestādes darbinieku rīcību sakarā ar iespējamo administratīvo pārkāpumu nekonstatēšanu, bet tas var būt par pamatu /pers. A/ vērsties Iestādē ar attiecīgu lūgumu, lai izvērtētu Iestādes darbinieku rīcību (tajā skaitā apsvērumus, kas saistīti ar Iestādes darbinieku veikto pienākumu izpildes kvalitāti).

Atzīmējams, ka nevar izlemt šīs lietas apstākļus, vērtējot vienīgi sūdzībā norādīto un paļaujoties uz tajā norādīto apgalvojumu patiesumu, pretējā gadījumā katrs tiesībsargājošās iestādes personai izdots nelabvēlīgs lēmums būtu atceļams pie apstākļiem, kad persona izvirza notikušo apstākļu sev izdevīgu versiju, kas, viņaprāt, ir ticama un pieļaujama, tomēr ar lietā esošajiem materiāliem nav pierādāma.

Fakts, ka persona, kas ir saukta pie administratīvās atbildības pauž atšķirīgu viedokli un nonāk pie citiem secinājumiem, pats par sevi nevar kalpot par pamatu, lai atceltu pirmās instances tiesas spriedumu (sk. *Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2016. gada 4. aprīļa spriedumu lietā Nr. 104AA-0367-16/28*).

[14] Latvijas APK 22. pants noteic, ka administratīvais sods ir atbildības līdzeklis un tiek piemērots, lai personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā, kā arī lai tiklab tiesību pārkāpējs, kā arī citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus. Turklāt Latvijas APK 32. panta otrās daļas noteikumi paredz, ka, uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Piemērojot /pers. A/ administratīvo sodu, jāņem vērā, ka tas tiek piemērots, lai personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā. Ievērojot to, ka šajā gadījumā pārkāpums ir izdarīts ceļu satiksmē un, ņemot vērā, ka par Latvijas APK 149.[10] panta devītajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu paredzēta tikai viena konkrēta sankcija, šajā gadījumā nav nepieciešams vērtēt personību atbilstoši Latvijas APK 32. panta noteikumiem.

[15] Attiecībā uz sūdzības iesniedzēja lūgumu izskatīt iespēju precizēt Ceļu satiksmes noteikumu 116. punktu, norādāms, ka tas nav tiesas kompetencē, jo Latvijas APK paredz tiesai pieņemt vienu no Latvijas APK 289.[12] pantā norādītajiem nolēmumiem, bet tiesību aktu grozīšana ir likumdevēja kompetence.

[16] Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments, atsaucoties uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas atziņām, vairākkārt savos nolēmumos norādījis, ka no Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. panta izriet tiesas pienākums argumentēt spriedumus, bet tas nav jāsaprot kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu. Tiesai ir jāuzklausa argumenti, bet nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa (sk. *Senāta 2010. gada 11. marta sprieduma lietā Nr. SKA-66/2010 14. punktu, 2012. gada 21. februāra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. SKA-186/2012 10. punktu, 2013. gada 1. jūlija rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. SKA-584/2013 10. punktu*).

Ņemot vērā minēto, tiesa nevērtē citus /pers. A/ sūdzībā norādītos argumentus, jo tie nav atzīstami par nozīmīgiem no tiesību viedokļa šīs lietas izskatīšanā, kā arī tie neietekmē tiesas izdarītos secinājumus attiecībā uz lietas faktiskajiem apstākļiem un lietas materiālos esošajiem pierādījumiem.

[17] Apkopojot visu iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka šajā lietā pierādīts administratīvā pārkāpuma sastāvs un /pers. A/ vaina Ceļu satiksmes

noteikumu 116. punkta noteikumu neievērošanā, par kura izdarīšanu paredzēta atbildība Latvijas APK 149.[10] panta devītajā daļā. Lietā nav konstatētas nekādas pamatotas šaubas, kuras būtu tulkojamas par labu /pers. A/, tādējādi konstatējot pamatu atbrīvot viņu no atbildības šajā lietā.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka /pers. A/ pamatoti saukts pie administratīvās atbildības par Ceļu satiksmes noteikumu 116. punkta pārkāpumu, piemērojot Latvijas APK 149.[10] panta devītajā daļā noteikto sankciju, kas atbilst Latvijas APK 22. pantā noteiktajam mērķim. Savukārt /pers. A/ sūdzībā norādītie apsvērumi nevar būt par pamatu Iestādes lēmuma atcelšanai.

Rezolutīvā daļa

Ievērojot minēto un pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[12] panta otrās daļas 1. punktu, Administratīvās atbildības likuma 4. pantu un Pārejas noteikumu 2. un 3. punktu, tiesa

nosprieda

/pers. A/, personas kods /personas kods/, sūdzību noraidīt, bet Rīgas pašvaldības policijas priekšnieka 2020. gada 17. februāra lēmumu Nr. D57/01/513476338/1 atstāt negrozītu.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā 10 darba dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Tiesnesis Viktors Makucevičs